

NTGent



Orestes in Mosul

Vorbereidende lesmap voor leerkrachten

VOORBEREIDING: Deze lesmap is geen handleiding die van a tot z moet gevolgd worden. Het is eerder een reeks 'mogelijke' opdrachten waaruit de leerkracht kan kiezen in functie van zijn/haar eigen werkmethode en van de groep leerlingen die voorbereid moet worden. De lesmap laat de vrijheid om de soort opdrachten en het aantal vragen per opdracht te kiezen of om aan de hand hiervan eigen spel- en denkopdrachten te maken.

In de coulissen

In dit deel gaan jullie zelf onderzoek doen naar de achtergrond van de voorstelling die jullie gaan zien: Orestes in Mosul van Milo Rau. Jullie duiken in de bloedige geschiedenis van zowel de tragedie Oresteia als de stad Mosul in Irak. Via deze informatie verdiepen jullie je in de voorstelling zelf. Zo zullen jullie ontdekken wat het verschil is tussen dit stuk en de klassieke tragedie, wie er meespelen in het stuk en wie de regisseur is.

Verdeel de klas in groepjes en laat de leerlingen via pc, laptop, tablet, smartphone, ... informatie opzoeken.

De tragedie Oresteia

Ga op het internet op zoek naar info omtrent de Griekse tragedie Oresteia van Aischylos.

- Wanneer is dit toneelstuk geschreven? Waar en wanneer is het voor het eerst opgevoerd?
- Waar en wanneer leefde Aischylos?
- Wat is een tragedie precies? Probeer die term nog meer te omschrijven.
- Wie is deze Orestes die ook in de titel voorkomt? Zoek ook meer info over zijn familie. Probeer eens de stamboom, die je vindt in bijlage 1, helemaal compleet te maken. Vul de ontbrekende namen in op de stippellijnen. Een 'x' betekent 'getrouwd met'.
- Over de familie van Orestes is een vloek uitgesproken. Wat houdt deze vloek in? Waarom werd die uitgesproken over de familie van Orestes?
- De Oresteia bestaat uit drie delen, dit heet ook wel een trilogie. Wat zijn de titels van deze delen? Weet je wat elke titel betekent? Zoek het anders op.

Met de volgende vragen zoomen we meer in op de afzonderlijke delen van de tragedie.

Deel 1

- Dit is het eerste deel van de trilogie. Waar en wanneer begint het verhaal?
- Wie is deze man uit de titel? Wat is zijn relatie tot Orestes?
- Bestudeer het verhaal van dit deel van de tragedie. Wat komt steeds weer terug? Hoe breng je dit in verband met de informatie die je had opgezocht over de vloek?

Deel 2

- Leg de titel uit: wie zijn deze mensen, wat doen ze?
- Bestudeer het verhaal van dit deel van de tragedie. Zie je overeenkomsten met het eerste deel, en zo ja, welke?

Deel 3

- Leg de titel uit: wie zijn deze wezens, wat doen ze?
- Bestudeer het verhaal van dit deel van de tragedie.
- Dit is het afsluitende deel van de trilogie. Hoe eindigt het?

De symboliek en betekenis van de Oresteia

Op de affiche van de voorstelling (daar gaan we straks uitgebreider naar kijken) wordt de Oresteia beschreven als 'de klassieke mythe die de spiraal van geweld wil doorbreken, en rechtspraak en democratie introduceert'.

- Zoek eens op wat het woord 'democratie' betekent.
- Welke andere manieren zijn er om een land te besturen?

Laat je gedachten gaan over de info die je net hebt gevonden over de verschillende delen van de trilogie.

- In welk deel van de tragedie is dit gegeven, het introduceren van rechtspraak en democratie om de spiraal van geweld te doorbreken, het meest aanwezig, denk je? Waarom denk je dat?
- Op welke manier wordt rechtspraak en democratie geïntroduceerd door dit stuk?
- Welk probleem lost dit op in het stuk?
- Kan je momenten aanwijzen in de tragedie waar dit probleem zich concreet voordoet?

De geschiedenis van de stad Mosul

Zoek op internet informatie over de stad Mosul in Irak.

In het script van de voorstelling Orestes in Mosul staat de volgende tekst:

*Mosul is one of the oldest cities on earth that still exists.
Older than Athens.
It was founded over 7000 years ago.
At the time the Trojan War began
Or when Homer was born,
Mosul was already the largest city in the world.
So much history, before the history of Europe began.
So many stories before European literature began.*

Mosul is dus al zeer oud, en was in de tijd van de oorlog om Troje al de grootste stad van de wereld, volgens deze tekst.

- Welke oorlogen hebben er plaatsgevonden in Mosul sinds het ontstaan van deze stad, zoveel duizenden jaren geleden?
- Hoeveel inwoners telde Mosul in 2008? En hoeveel inwoners zijn er volgens de meest recente telling die je kan vinden?
- Wat was altijd de grootste bron van inkomen van Mosul? En kan je vinden wat dat met het Westen te maken heeft?
- Zoek eens op wat er op 29 juni 2014 is gebeurd in Mosul. Om welke organisatie gaat het hier? Wat weet je zelf al van die organisatie (misschien heb je iets gehoord op het journaal, of gezien op sociale

media)?

-Wat kan je vinden over het huidige bestuur van Mosul: wie is er aan de macht? Hoe is dat gekomen? Waar zijn de vorige machthebbers nu? Is dit vaker voorgekomen in Mosul?

Milo Rau

NTGent heeft sinds dit seizoen een nieuwe artistieke leider: Milo Rau.

- Wat is een artistiek leider, denk je? Wat zijn de taken van een artistiek leider?
- Verzamel zo veel mogelijk informatie over Milo Rau.
- Vergelijk eens met een medeleerling wat jullie vonden. Wat valt jullie het meest op bij het lezen over die man?
- Milo Rau schreef samen met het artistieke team van NTGent Het Manifest van Gent. Het zijn als het ware een aantal geboden voor het maken van theater in NTGent en in de stad. Milo Rau zal zich als artistiek leider proberen inzetten om die geboden steeds op te volgen. Wat niet wil zeggen dat dit ook altijd zal lukken....
- Je kan het manifest lezen of beluisteren via deze link: <https://www.ntgent.be/nl/manifest>. Laat elk 'gebod' even bezinken. Wat valt je op? Geef nu maar je commentaar.
- Kijk nog eens naar het vierde gebod. Dit gebod gaat over tekst op de scène. De Oresteia is oorspronkelijk natuurlijk een toneeltekst. Bespreek eens met elkaar je verwachtingen over tekst in Orestes in Mosul. Zullen ze zich aan het gebod kunnen houden, wat denk jij? Zo ja, hoe zouden ze dat kunnen doen?
- Wil je nog meer weten? Lees dan onze 'missie' op <https://www.ntgent.be/nl/over-ntgent/missie>
- Het is niet makkelijk om alles in de missietekst te begrijpen. NTGent wil zich echter in de wereld en in eigen stad plaatsen als een theatergezelschap dat de maatschappij kritisch bekijkt en de realiteit ervan in de voorstellingen binnen brengt. Waar vind je dat terug in het manifest en de missie? Probeer zeker in je eigen woorden verder uit te leggen.
- Vergelijk eens wat je nu weet over het manifest en de missie met wat je tot nu toe aan informatie hebt kunnen vinden over de voorstelling. Kan je nu iets zeggen over wat je verwacht van de voorstelling, bijvoorbeeld qua stijl of onderwerp?

Milo Rau is ook de regisseur van de voorstelling die jullie gaan zien: **Orestes in Mosul**.

Lees eerst even de tekst die je hier vindt: <https://www.ntgent.be/nl/producties/orestes-in-mosul>.

Kan je hieruit opmaken waarom de voorstelling 'Orestes in Mosul' heet? Leg uit.

Verwacht je bij het lezen van deze tekst nu dat de cast de klassieke tragedie zoals die duizenden jaren geleden geschreven is, op gaat voeren? Waarom wel of niet?

Er wordt ook iets geschreven over het proces.

-Wat is er bijzonder aan het repetitieproces van Orestes in Mosul?

-Waarom zou dit belangrijk kunnen zijn voor het repetitieproces en de voorstelling, denk je?

-Wat zijn je eerste gedachten, indrukken, associaties, als je hoort dat zo'n eeuwenoud verhaal gemengd wordt met verhalen van nu uit Irak?

Op die productiepagina van de voorstelling vind je verder heel veel informatie. Kijk bijvoorbeeld eens naar welke acteurs er mee spelen. Zijn er namen die je kent? Waarvan ken je die? Wat vind je van de acteurs die je al kent?

Milo Rau werkt ook vaak met de persoonlijke verhalen van de acteurs en andere medewerkers, in verbinding met het verhaal dat hij wil vertellen op scène. Hij zoekt dan samen met de acteurs naar momenten in hun leven die overeenkomen met de thema's in het stuk.

Een voorbeeld van een thema in Orestes in Mosul is Wraak, en het doorbreken daarvan.

-Noem eens zoveel mogelijk momenten in de Oresteia die gaan over wraak.

-Noem eens zoveel mogelijk momenten in de geschiedenis van Mosul die gaan over wraak.

Avant-scène

In dit deel gaan we verder in op de verwachtingen van de voorstelling. Welke verwachtingen heb je over de voorstelling Orestes in Mosul? Voor welke verwachtingen zorgen de informatie, het affichebeeld, het medewerkerslijstje en de productiepagina?

Verwachtingen vooraf

Zoals we net al gezien hebben, vond een gedeelte van het repetitieproces plaats in Irak, waar de cast onderzoek heeft gedaan.

Lees het artikel '*Daniel Demoustier legt littekens van IS bloot in Mosul*' in bijlage 2 over de eerste reis naar Mosul van regisseur Milo Rau, acteur Johan Leysen en cameraman Daniel Demoustier.

-Welke indrukken krijg je van de sfeerbeelden die in dit artikel zijn opgenomen? En wat voor associaties?

-In dit artikel wordt ook iets meer verteld over de werkwijze van Milo Rau. Omschrijf deze werkwijze. Wat vind je hiervan?

-Al was een deel van het repetitieproces in Irak, de voorstelling moet uiteindelijk toch ook hier in Gent spelen en daarvoor kan Irak niet verplaatst worden naar onze Schouwburg. Wat voor verschillende manieren kunnen jullie bedenken om toch dat gedeelte van het proces zichtbaar te maken als de voorstelling hier speelt? Bedenk zoveel mogelijk manieren, dus niet alleen 'foto's', maar dan ook: foto's waarvan? En gemaakt door wie? En hoe zouden die gebruikt kunnen worden in de voorstelling?

-Vormt zich nu al een idee in je hoofd hoe de voorstelling zou kunnen zijn?

Affichebeeld

We kijken nu iets uitgebreider naar de affiche van de voorstelling op de productiepagina.

- Beschrijf wat je ziet. Probeer dit eerst nog zo objectief mogelijk te doen: dat houdt in dat je er nog geen betekenis of uitleg aan geeft.
- Hoe kan je dit in verband brengen met wat je al weet over de voorstelling?
- Vind je dat de affiche past bij het beeld dat je voor jezelf van de voorstelling hebt gecreëerd?
- Hoe zou de affiche eruitzien mocht jij ze ontworpen hebben? Wat zou erop staan?

Vorbereidende lesmap Orestes in Mosul

- Vind je dit een aantrekkelijke affiche? Zou je op basis van die affiche nieuwsgierig worden naar de voorstelling of niet? Geef argumenten.

Medewerkers

- Jullie hebben net al even gekeken naar de acteurs die meespelen in Orestes in Mosul. Kijk nog eens goed naar de namen, en zoek degene die je niet kent, op. Wat valt je op? Wat zijn nu je verwachtingen over de voorstelling op het gebied van *taal*?
- Kan je eens proberen te bedenken welke medewerkers er allemaal nog meer betrokken zijn bij zo'n productie? Probeer elkaar aan te vullen met mogelijke functies.
- Laten we nu nog maar eens terug gaan naar de productiepagina. Scroll naar onderen. Daar vind je praktische informatie, spel en credits. Welke medewerkers vind je hier allemaal terug? Vergelijk ze met wat jullie bij elkaar haalden. Welke zijn nieuw voor jullie? Wat zouden die functies inhouden?
- Veranderen jullie verwachtingen ten opzichte van de voorstelling na het doorpluizen van dit medewerkerslijstje? Probeer dat eens te verwoorden.

Decor en kostuums

- Wat voor decor zou je verwachten bij deze voorstelling? Probeer eens te beschrijven wat je voor je ziet. Welke spullen, welke kleuren, welke grote of kleine installaties kan je bedenken bij de thema's van de voorstelling en het affichebeeld?
- Zoek eens wat foto's op van hoe het decor eruit zag in eerdere producties van Milo Rau. Verandert dit je verwachtingen over het decor? Waarom wel of niet? En als het je verwachting wel verandert, waar denk je nu dan anders over?
- Wat voor kostuums zouden de acteurs aan kunnen hebben bij deze voorstelling? Probeer eens verschillende mogelijkheden te bedenken.
- Kijk nog eens naar de kostuums die acteurs droegen in eerdere voorstellingen van Milo Rau. Verandert dit je verwachtingen over de kostuums? Waarom wel of niet? En als het je verwachting wel verandert, waar denk je nu dan anders over?
- Ga nog eens naar de website van NT Gent met de informatie over Orestes in Mosul: <https://www.ntgent.be/nl/producties/orestes-in-mosul>. Misschien dat hier al repetitiefoto's of foto's van de voorstelling zelf te vinden zijn. Als die er zijn, bekijk ze dan. Hierop zie je misschien al wat meer van het decor en de kostuums. Vergelijk die foto's eens met de verwachtingen die je net hebt geformuleerd. Wat zijn overeenkomsten en verschillen? Wat denk je dat dit decor en deze kostuums betekenen? En kan je eens bedenken waarom de regisseur voor dit decor en deze kostuums gekozen heeft?

Dialogeren

In dit deel gaan we verder nadenken over de inhoud en de thematieken van de voorstelling Orestes in Mosul. Door filmpjes te bekijken en gesprekken te voeren met elkaar wordt het makkelijker om de thema's te herkennen en te begrijpen. Voor de docent: Breng een gesprek op gang over de gestelde vragen.

Met elkaar in dialoog over inhoud en thematiek

Wraak

We starten met een persoonlijke vraag. Heb je zelf, in jouw persoonlijke leven, weleens te maken gehad met wraak? Wou je in dat geval zelf wraak nemen, of wilde iemand wraak nemen op jou? Wat was er aan vooraf gegaan? En hoe is dat uiteindelijk afgelopen? Wat vond je van deze afloop? Denk hier eerst voor jezelf eens over na. Deel het daarna met de groep.

Denk nog eens terug aan de informatie die je hebt gevonden over de vloek op Orestes zijn familie. Wat hield deze vloek ook alweer precies in? Waarom werd die afgeroepen over de familie? Heb je bepaalde patronen kunnen ontdekken, iets dat steeds weer terugkeert?

Denk ook nog eens terug aan de geschiedenis van Mosul. Wat viel je daaraan op? Heb je bepaalde patronen kunnen ontdekken, iets dat steeds weer terugkeert?

Kan je met de informatie die je nu hebt een verbinding leggen tussen de vloek en de geschiedenis van Mosul? Bespreek dit met elkaar.

Het doorbreken van de vloek op Orestes zijn familie gebeurt door het installeren van een democratie. Leg aan een klasgenoot uit hoe dit gebeurt in de tragedie. Wat vinden jullie van deze oplossing?

Democratie

Hoe zit het met de democratie bij jullie op school? Is er bijvoorbeeld een leerlingenraad?

Hoeveel inspraak hebben jullie in de beslissingen die genomen worden in de school? Waarom is dat? Wat vinden jullie daarvan?

Als jullie het voor het zeggen hadden, zou je dan gaan voor een volledige democratie op de school?

Hoe zou die eruit zien? Wat zouden daar de voor- en nadelen van zijn?

Hoe is de democratie binnen jullie klas? Maken jullie gezamenlijk beslissingen, of is er een leider?

Democratie en Jihad

Bij NT Gent is er een medewerker van de afdeling communicatie, Bader, die zelf gevlucht is uit Syrië, weg van de terreur van IS. Hij zei dat er voor hem geen verschil is tussen democratie en jihad: beide zijn politieke vormen die met geweld worden geïnstalleerd, terwijl het volk er vrij weinig om geeft hoe ze geregeerd worden: ze willen gewoon hun leven kunnen leiden. Zoek eens op wat Jihad betekent. Kan je meerdere betekenissen vinden? Zo ja, deel die eens met elkaar.

Jullie hebben eerder al het woord 'democratie' opgezocht. Vond je toen ook meerdere betekenissen? Zo ja, welke? En zo nee, kan je je wel voorstellen dat er verschillende vormen van democratie bestaan? Bespreek die eens met elkaar. Zoek ook eens op hoe Rusland en Turkije

bestuurd worden. Is hier sprake van democratie? Waarom wel of niet of er tussen in? Wat vinden jullie nu van de vergelijking van democratie met jihad?

In de Oresteia wordt het invoeren van de democratie gezien als dé oplossing. Vaak denken we er in het Westen ook zo over. Maar het zou natuurlijk goed kunnen dat, zoals Bader zei, inwoners van andere landen daar anders over denken. Jullie hebben net al de voor- en nadelen besproken van een democratie in jullie school. Kunnen jullie die ook bedenken voor een democratie in een land?

Als jullie ook nadelen kunnen bedenken, wat vinden jullie dan van het feit dat veel Westerse landen zich inzetten voor het installeren van een democratie in Irak en Syrië?

De inmenging door het Westen

Kies met de gehele groep twee plekken in het lokaal, bijvoorbeeld de muur voorin het klaslokaal en de muur achterin, en spreek af welke plek voor 'ja' staat en welke voor 'nee'. Lees dan onderstaande stellingen hardop voor en kies individueel, maar allemaal tegelijkertijd, een kant: 'ja' als je het eens bent met de stelling, 'nee' als je tegen bent. Ga met elkaar in gesprek vanuit de gekozen kant. **Let op:** fel zijn is oké, maar laat de ander uitpraten en probeer écht te luisteren. Het gaat er niet om de ander te overtuigen, maar om verschillende kanten te horen van elkaar.

1. Als er binnen een land oorlog is, is het de verantwoordelijkheid van andere landen om te zorgen voor vrede.
2. Als er in een land geen democratie is, is het de verantwoordelijkheid van andere landen om ervoor te zorgen dat er wel democratie komt.
3. Democratie en jihad zijn hetzelfde.
4. Er is geen vrijheid mogelijk zonder democratie.
5. Als onze olie in gevaar komt, hebben we het recht om landen binnen te vallen.

War on Terror

Bekijk de eerste 1 minuut 30 van dit filmpje van de speech van de Amerikaanse president Bush: https://www.youtube.com/watch?v=5BwXl_l84dc. Scroll daarna ook zeker even door de opmerkingen onder de video. Waar gaat deze speech over? Kunnen jullie samenvatten wat de redenen zijn die Bush hier formuleert?

Bekijk <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/03/31/orestes-in-mosul/> van 14 minuut 29 tot 15 minuut 12. Wat beschrijft Johan Leysen hier? En wat vinden jullie hiervan?

Vergelijk de twee bovenstaande filmpjes. Samengevat zou je kunnen stellen dat de één zegt: 'Het is onze plicht' en de ander: 'Het is onze schuld'. Welke uitspraak hoort bij wie, denken jullie? En waarom? Met wie zijn jullie het eens? En waarom? En kan je ook het standpunt begrijpen van de persoon met wie je het niet eens bent? Waarom wel of niet?

Er verscheen een rapport van Amnesty International waarin zowel aanvallen van IS als aanvallen van de Westerse coalitie grondig werden geanalyseerd en *oorlogsmisdaden* werden genoemd. Gaan jullie hiermee akkoord?

Bovendien was het een Westerse alliantie die Mosul heeft gebombardeerd.

De situatie in Mosul is dus niet een eenzijdig verhaal, maar een verhaal dat heel veel verschillende versies en perspectieven kent.

Vorbereidende lesmap Orestes in Mosul

Vergelijk dit laatste zinsgedeelte, 'een verhaal dat heel veel verschillende versies en perspectieven kent' met wat je tot nu toe weet van de werkwijze van Milo Rau. Zie je overeenkomsten? Zo ja, welke?

Terrorisme

Van IS, Islamitische Staat, heb je vast weleens gehoord. Ook de aanslagen in Brussel op 22 maart 2016 werden geclaimd door deze terreurgroep. Hebben jullie stilgestaan bij de herdenking op 22 maart 2019? Waar dachten jullie dan aan?

Straks gaan jullie kijken naar een kort filmpje over het standbeeld 'Flight in Mind', dat in de aankomsthal van Zaventem stond en beschadigd raakte tijdens de aanslagen op 22 maart 2016. Het is nu verplaatst naar het herdenkingspark bij de luchthaven en de schade is bewust zichtbaar gebleven, als herinnering aan de aanslag en aan de slachtoffers.

<https://www.ringtv.be/nieuws/%E2%80%98flight-mind%E2%80%99-eeen-stille-getuige-van-de-aanslag-opnieuw-onthuld>

Wat vinden jullie van dit idee, om de schade expres niet te verbergen, maar zichtbaar te laten als herinnering? En waarom vinden jullie dat? Vraag door bij elkaar.

Terrorisme en theater

Ook in Mosul ligt het grootste gedeelte van de gebouwen in puin. Juist op deze vernielde plek heeft de cast verschillende scènes opgenomen die terug te zien zullen zijn in Orestes in Mosul.

Als je zelf theater zou maken over deze situatie, zou je dan de schade willen verbergen of laten zien? En waarom?

Dit zijn hele grote en zware thema's. Wat vinden jullie ervan dat hier theater over wordt gemaakt? Kunnen jullie eens wat voor- en tegenargumenten bespreken om theater te maken over zulke thema's?

Milo Rau vat zelf in een interview samen waarom hij theater wilde maken over Mosul en in Mosul: "Onze Orestes in Mosul is bij wijze van spreken een poging om een porseleinen vaas over een mijnenveld te dragen. Je moet extreem optimistisch zijn om dat te proberen. Niettemin is alleen al de poging voor ons van belang. Je kan berusten bij de praktijk van uitbuiting of je kan je ertegen verzetten met een praktijk van solidariteit. Want nogmaals: hoe kunnen we de olie uit Mosul gebruiken maar niet geïnteresseerd zijn in de mensen aldaar, in hun verhalen, in hun kunst? Of anders gezegd: hoe konden we geen Orestes in Mosul maken?"

Wat vinden jullie hiervan? Vergelijk eens samen wat Milo Rau hier zegt met de voor- en tegenargumenten die jullie hadden bedacht voor het maken van theater over zulke thema's.

Verder benadrukt Milo dat het voor hem gaat om "*het concrete individu in een concrete historische situatie*. Niet "Agamemnon", maar Johan Leysen in zijn portrettering van het personage Agamemnon, wat hem en ons, hem daarbij observerend, nader tot Agamemnon brengt." Hij gebruikt dus de personages uit de klassieke tragedie, maar toont ook hoe de acteur zoekt in het spelen van dat personage.

Kijk nog eens met de hele groep of in groepjes naar de stamboom die jullie hebben ingevuld. Wissel met elkaar informatie uit over elk personage. Zien jullie parallellen tussen de verhalen van die

personages en de situatie in Mosul? Probeer concrete voorbeelden te geven.

Voorbeeld: Agamemnoon komt nadat hij heeft gevochten in een oorlog weer thuis, en wordt daar niet ontvangen als een held, maar gedood uit wraak. Dit is iets wat ook veel IS-strijders overkomt die terugkeren naar Mosul.

Workshop

In dit deel gaan we zelf aan de slag.

Aan de slag

Eerder hebben jullie al nagedacht over de verbinding van één van de thematieken van Orestes in Mosul, namelijk wraak, met jullie eigen leven. Ook hebben jullie zojuist samen nagedacht over de parallellen tussen bepaalde personages in de Oresteia en de situatie in Mosul.

Vorbereiding

-Stel je voor, jij organiseert de audities voor de voorstelling Orestes in Mosul. Bedenk eens welke interviewvragen je zou kunnen stellen om erachter te komen of de mensen die auditie komen doen, de thema's uit Orestes in Mosul herkennen in hun eigen leven. Schrijf die vragen op.

-Maak groepjes van drie. Één iemand van jullie is steeds de interviewer, één iemand de geïnterviewde (die dus auditie komt doen), en één iemand is cameraman/-vrouw, gebruik hiervoor gewoon je eigen telefoon.

Materiaal verzamelen

Als interviewer stel je de vragen die je net hebt opgeschreven aan de persoon die auditie komt doen. Ga niet alleen je lijstje af, maar kijk goed naar wie er tegenover je zit en vraag door.

Als geïnterviewde beantwoord je de vragen.

Als cameraman/-vrouw film je het interview. Denk nog even terug aan de verschillende manieren die jullie hebben genoemd om het proces in Irak onderdeel te laten zijn van de voorstelling in Gent.

Hebben jullie het ook over verschillende camerastandpunten of manieren van filmen/fotograferen gehad? Dan kan je die uitproberen. Probeer sowieso eens uit wat de verschillen zijn als je een totaalplaatje filmt (dus met de interviewer en de geïnterviewde erop, en misschien ook nog wat van de omgeving) of als je alleen een close-up filmt van de ogen van de geïnterviewde, bijvoorbeeld. Je kan ook denken aan inzoomen en uitzoomen, een bijzonder standpunt kiezen, of wat je maar kan bedenken.

Als jullie dit een keer gedaan hebben, kan je ervoor kiezen om door te doordraaien: de interviewer wordt cameraman/-vrouw, de cameraman/-vrouw wordt geïnterviewde, de geïnterviewde is nu de interviewer. Dit hoeft uiteraard niet.

Reflecteren

Hebben jullie allemaal een keer elke rol uitgevoerd? Bekijk dan met z'n drieën het filmmateriaal.

Bespreek in je groepje eerst de verschillende manieren van filmen. Wat betekent het als er ineens

wordt ingezoomd? Wat voor effect heeft dat op jou? Heb je een voorkeur voor een bepaald standpunt of voor een manier van filmen? Bevraag elkaar en vraag door.

Bespreek vervolgens de inhoud van de interviews. Welke thema's worden besproken? Op welke manier wordt er over deze thema's gepraat? Hebben jullie binnen het groepje één thema dat terugkomt bij jullie alle drie? Benoem deze overeenkomsten, en ook de verschillen.

Een deelmoment maken

Kies vervolgens (democratisch? Of is er een leider die de doorslaggevende beslissing neemt?) over welk thema jullie een kort deelmoment willen maken, om te laten zien aan de rest van de groep. Bespreek wat je wil delen, en hoe. Maak een keuze in de filmbeelden die jullie net hebben gemaakt, en de verhalen die daarin worden verteld. Ben je tijdens het opzoeken van informatie beelden tegengekomen die je raakten? Verzamel die ook, en kies zelf hoe. Gebruik bijvoorbeeld je laptop of je telefoon om de beelden terug te zoeken, of teken ze na, of doe ze na met je lichaam, of beschrijf ze...

>Je hebt nu alle ingrediënten voor je deelmoment. Je kan ervoor kiezen om deze allemaal te gebruiken en in te zetten in je deelmoment, zoals hieronder beschreven wordt. Je kan er ook voor kiezen om alleen de filmpjes te tonen of iets te vertellen over het thema dat in jouw groepje naar boven kwam.

Zoek naar parallellen tussen die beelden die je hebt verzameld, de filmfragmenten die jullie hebben gemaakt en de verhalen die je van elkaar hebt gehoord. Kies een plek in het lokaal en stel daar jullie verzameling op, op telefoons/laptops/papier/wat je maar kan bedenken. Doe dit zo, dat jullie publiek alles goed kan zien, en bespreek met elkaar wanneer je jullie verzameling er interessant uit vindt zien (denk aan alles naast elkaar presenteren, of misschien stapelen, of dingen op de grond zetten of juist ophangen, enz. enz. enz.).

Kies vervolgens zelf een plek in of bij de verzameling. In welke houding bevinden jullie je in de verzameling? Af en toe kan één van jullie er even uitstappen om te kijken hoe het eruit ziet.

Vanuit jullie plek tussen de verzamelde beelden, vertel je iets over de parallellen die jullie hebben gevonden. Besteed aandacht aan wie vertelt, en hoe. Vertel je als journalist of als jezelf of als theatermaker? Praat je op zachte fluisterton, heel snel of juist uiterst langzaam? Wat past bij het best bij het thema dat jullie hebben gekozen?

Presenteren en nabespreken

Laat de deelmomenten aan elkaar zien. Na elk deelmoment, kan het publiek iets teruggeven over het thema van dat groepje en er eventueel verder over in gesprek gaan. Een aantal vragen zouden dan kunnen zijn: welk thema kwam uit dit deelmoment naar voren? Waaraan zag je dat? Hoe ondersteunden de beelden en de manier van vertellen dit thema? Herkennen andere groepjes dit thema in hun leven?